

Kafea eta onddoak

Brasilen kafeondoen azken uztak ezustean harrapatu ditu osasun-erakundeak. Aurten ere kafe bikaina lortu da bertan, baina arnasketa-aparatuari eraso egiten dion gaixotasun berria azaldu da. Rio de Janeiroko ikerlariak ari dira gaixotasun horren agerpena aztertzen eta jadanik behin-behineko datuak plazaratu dituzte. Horien arabera, kafe-landareak ereiteko presta-

dituzten mintz serosoe-tara. Hori dela eta, gaixotasun hori tuberkulosiaren agerraldi berria zela uste izan zen hasiera batean. Geroago ikerlari-iek hipotesi hori baztertu behar izan zuten. Kafe-landareekin lan egiten duten nekazari-iek du-te gaixotasun berria kutsatzeko arriskua. Zehatzago, Surui tribuko kide askok jadanik garatu ditu sintomak. Rio de Janeiroko ikerlari-iek tribuko 243 kide aztertu zituzten gaixotasuna kutsatzen duen onddoaren bila. %43,8 jadanik kutsaturik dagoela aditzera eman dute.

dareak zerrendatu eta farmakologian erabil litezkeenak ezagutzea da. Alabaina, ikerlari-iek basamortua diruditen lautadak aurkitu dituzte lehen landare horiek zeuden lekuan. Behin-behineko datuen arabera, oihan tropikalak gaur egun erabilgarriak diren 125.000 landare-espezien jatorria da. Landare horietatik eratorritako farmakoak bestalde, mundu osoan ezagutzen dira eta gaur eguneko farmakologiaren zutabe nagusi dira. Ikerlari-ien iritziz, oraindik ezagutzen ez den landare asko dago oihan tropikaletan, baina etorkizuneko sendabide horien azterketa erabat baldintzaturik dagoela gogorarazi dute.

Bolibian lanean ari den biologo-talde batek leishmaniosi gaixotasun ikaragarri horren bidea oztopatuko duen sendabidea lortu duela iragarri berri du eta hurrengo hilabeteotan lehen esperimenduak egiteko moduan izango dira.

garatu ohi da leishmaniosi gaixotasuna. Leishmania generoko protozoo flagelatu-erik batek kutsatzen du gaixotasuna eta intsektuen eztenkadetan bidez transmititzen da. Gaixotasun horren ohizko agerpenak larruazaleko puslak eragiten ditu hasieran eta gero, poliki-poliki zauri zornetsuak sorrarazten ditu. Horrez gain, bada Asian ezagutzen den gaixotasun horren agerpen bortitza-gorik. Bigarren horrek gibelari egiten dio eraso eta herio ekar dezake. Gaixotasunari aurre egitea zaila eta garestia da herrialde horietan. Orain Bolibiara joandako biologo-talde batek gaitzaren aurkako ikerketa-bide berria aurkitu duela jakin dugu. Bolibiako oihaneko zuhaiska batean gaitzaren garapena gerarazten duten molekulak atzeman dituzte. "In vitro" isolatu dituzte molekula horiek eta uda amaitu baino lehen gaixotasunak kutsatutako gizakiei txertoa jartzeko moduan izango direla aurreratu dute.

Leishmaniosi gaitzari aurrea hartuz

Paraje hauetan ezagutzen ez badugu ere, leishmaniosi izeneko gaitzak urtero 400.000 lagun kutsatzen ditu. Dagoeneko, 12 milioiko gaixo-kopurua dago ehunak karraskatzen dituen gaixotasun larri horrek jota. Bolibian lanean ari den biologo-talde batek gaixotasun ikaragarri horren bidea oztopatuko duen sendabidea lortu duela iragarri berri du eta hurrengo hilabeteotan lehen esperimenduak egiteko moduan izango dira. Nagusiki, hirugarren munduko herrialdeetan

Oihaneko altxorra

tzen diren lurretan *Paracoccidioides brasiliensis* izeneko onddoa garatu egin bide da azken urteotan eta horrek baluke zerikusi zuzena gaixotasun horren sintomekin. Gaixotasun horrek arnasketa-aparatuari eraso egiten dio. Lehen sintoma azalean puslak sortzea da; ondoren biriketara sartzen da onddoa, bereziki birikak estaltzen

Baso tropikalak babestea jarrera ekologikoa baino zerbait gehiago da. Ez da guk diogulako baka-erri-rik, Yaleko Unibertsitateko ikerlari-iek berretsi dutenez, farmakologiaren garapena oztopatu egingo baitu oihan tropikalen ustiapenak epe labur batera. Yaletik bideratu den ikerketa-programaren zioa oihan tropikaleko lan-

Aurten ere kafe bikaina lortu da Brasilen, baina arnasketa-aparatuari eraso egiten dion gaixotasuna berriz ere azaldu da bertan.